

Schadefonds Geweldsmisdrijven

Tijdelijke regeling stimulering
preventieve maatregelen
woning- en bedrijfsovervallen

Overvalslachtoffers willen om herhaling te voorkomen vaak zo snel mogelijk beveiligingsmaatregelen treffen. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven voert een subsidieregeling uit die ze hierbij tot maximaal duizend euro ondersteunt. “Een overval in je onderneming of huis heeft een enorme impact. Door de subsidieregeling hopen we dat slachtoffers zich weer wat veiliger voelen, thuis of op hun werkplek.”

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven, dat werd opgericht in 1976, geeft een financiële tegemoetkoming aan slachtoffers die als gevolg van een geweldsmisdrijf ernstig psychisch of fysiek letsel hebben opgelopen. Het fonds wordt gefinancierd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Corinne Kalter is als beleidsmedewerker werkzaam bij het Schadefonds. “Eigenlijk wil je natuurlijk dat de dader de schade betaalt, maar de dader van een geweldsmisdrijf is lang niet altijd bekend. Als ook andere partijen, zoals de verzekeringsmaatschappij, de schade niet vergoeden, komen wij in beeld. Onze core business is om een vangnet te bieden voor slachtoffers of nabestaanden wiens schade nergens kan worden verhaald.”

‘Erkenning van het leed door het Schadefonds Geweldsmisdrijven blijkt voor veel slachtoffers de eerste stap in het herstel van het vertrouwen’

“Met de tegemoetkoming in de geleden schade krijgt het slachtoffer ook erkenning voor het onrecht dat hem of haar is aangedaan”, vult collega Ritish Mahadew, juridisch behandelaar, aan. “Vroeger werd na een geweldsmisdrijf de aandacht vooral op de dader gevestigd; op de opsporing en berechting. Nu is er – terecht - ook oog voor het slachtoffer. De erkenning van het leed blijkt voor slachtoffers vaak de eerste stap in het herstel van het vertrouwen.”

Naast de uitvoering van zijn reguliere taak, voert het Schadefonds ook de Tijdelijke regeling stimulering preventieve maatregelen woning- en bedrijfsovervallen uit, kortweg ‘de subsidieregeling overvallen’. Deze regeling werd in 2010 in het leven geroepen om slachtoffers van een (woning)overval financieel te ondersteunen bij het aanschaffen en installeren van preventieve maatregelen om herhaling van een overval te voorkomen. Directe aanleiding vormde een flinke piek in het aantal overvallen in 2009.

‘De gedachte was dat slachtoffers eerder preventieve maatregelen zouden nemen als kosten, of een deel daarvan, gesubsidieerd zouden worden’

Kalter: “De politiek was van mening dat er meer gedaan moest worden. Een overval in een woning of bedrijf heeft namelijk een enorme impact. Uit onderzoek bleek dat het herhaald slachtofferschap bij slachtoffers van overvallen relatief hoog was. De overval kent de woning of onderneming en weet ook hoe het met de beveiliging van het pand gesteld is. Door na een overval preventieve maatregelen te nemen, wordt de kans op herhaald slachtofferschap aanzienlijk verkleind. De gedachte was dat slachtoffers eerder preventieve maatregelen zouden nemen als kosten, of een deel daarvan, gesubsidieerd zouden worden.”

Slachtoffers van een bedrijfs- of woningoverval, waarbij sprake was van geweld of geweldsdreiging, konden vanaf dat moment een subsidieaanvraag indienen voor de preventiemaatregelen. Zij krijgen maximaal duizend euro vergoed. Het Schadefonds draagt alleen bij aan beveiligingsmaatregelen. “De aanvrager is vrij om te kiezen welke maatregelen dat zijn”, legt Mahadew uit. “Wij gaan ervan uit dat de aanvragers zelf het beste weten op welke wijze de beveiliging verbeterd kan worden. Dat kan gaan om beter hang- en sluitwerk, buitenverlichting of camera’s, maar ook zaken als DNA-spray, mistgeneratoren of een preventie cursus. Net wat het slachtoffer belangrijk vindt. Als deze daarbij advies wenst, kan de CCV-scan uitkomst bieden. Een pilotsamenwerking tussen onder meer het Schadefonds en het CCV wees uit dat deze scan erg behulpzaam is bij het detecteren van effectieve beveiligingsverbeteringen.”

De beveiligingsmaatregelen die worden ingezet zijn divers, al ziet Mahadew wel een duidelijke lijn in de aanvragen. Aanvragen geven een goed beeld van de beveiligingsmaatregelen waar slachtoffers voor kiezen. “Bij bedrijfspanden zien we opvallend veel camera’s en verbeterde recorders van camera’s. Daarnaast bestaat er behoefte aan sloten, pinmachines

en track and trace-systemen. Ook is er belangstelling voor nieuwe maatregelen, zoals mistgenerators en DNA-spray. De maatregelen die bij woningen worden genomen, concentreren zich veelal op sloten, verbeteringen aan de buitenverlichting, intercoms met monitorfunctie en het aanbrengen van kierstandhouders.”

‘We komen graag langs om de subsidieregeling toe te lichten’

Het Schadefonds werkt volgens Kalter doorlopend aan het vergroten van zijn bekendheid, vooral bij samenwerkingspartners en zorgverleners. “Denk bijvoorbeeld aan de case-managers en schadefondsspecialisten van Slachtofferhulp Nederland. Zij kunnen in hun contacten met slachtoffers wijzen op het Schadefonds. Daarnaast wordt de subsidieregeling regelmatig onder de aandacht gebracht van gemeenten, brancheverenigingen en grote winkelketens. Mahadew: “We komen graag langs om de regeling toe te lichten. Via onze website kunnen de partijen een verzoek indienen voor een presentatie op locatie, waarbij ze kunnen vermelden voor wie de presentatie is bedoeld, welke vragen spelen en specifieke aandachtspunten tijdens de bijeenkomst aan bod moeten komen. Zo hebben we enige tijd geleden een voorlichtingsbijeenkomst verzorgd voor de regiomanagers van Primera. Zij komen bij alle vestigingen van dat bedrijf en kunnen de boodschap daar overbrengen. Zo bereik je in één klap een groot deel van je potentiële doelgroep.”

Slachtoffers weten de subsidieregeling overvallen overigens steeds beter te vinden. In 2016 behandelde het Schadefonds 366 aanvragen. In 81 procent van de gevallen is een subsidie toegekend, voor in totaal 185.174 euro. Afwijzingen hebben volgens Mahadew meestal te maken met het ontbreken van facturen. “We moeten wel weten dat de beveiligingsmaatregelen daadwerkelijk zijn doorgevoerd, dus met enkel een offerte nemen we geen genoegen.” In andere gevallen wordt

een aanvraag afgewezen omdat er niet aan de criteria van de regeling wordt voldaan. “Bijvoorbeeld omdat uit de aangifte blijkt dat het geen overval betrof, maar een mishandeling of dat geweldsmisdrijf in de openbare ruimte heeft plaatsgevonden.”

‘Het Schadefonds is er niet alleen voor de eigenaar, maar ook voor een medewerker die tijdens de overval bedreigd is’

“Wat uiteraard niet inhoudt dat je dan geen slachtoffer bent”, benadrukt Kalter. “Deze personen wijzen we dan op de reguliere regeling van het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Ook bij de aanvragen voor de subsidieregeling overvallen, die wel worden gehonoreerd, kijken we of slachtoffers ook nog in aanmerking komen voor deze reguliere tegemoetkoming. In het geval van ernstig lichamelijk of psychisch letsel bijvoorbeeld. Voor bewoners, ondernemers, maar ook voor de medewerkers die tijdens de overval bedreigd zijn.”

‘Duizend euro is voor veel mensen een hoop geld, ook voor kleine ondernemers’

Ondanks dat veel slachtoffers gebruikmaken van de subsidieregeling, blijft het aantal aanvragen ten opzichte van het aantal overvallen enigszins achter. Zo zijn er volgens Mahadew branches die zo min mogelijk overheidsbemoeienis willen hebben. “Zo krijgen we amper aanvragen binnen van coffeeshops of de prostitutiesector, terwijl ook daar wel degelijk overvallen plaatsvinden. Daarnaast is er een groep voor wie het voorschieten van de kosten een drempel is. Duizend euro is voor veel mensen een hoop geld, ook voor de kleine ondernemer. Dat is een thema waar we samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid naar gaan kijken. We zouden er bijvoorbeeld voor kunnen kiezen dat bepaalde ondernemers het bedrag niet hoeven voor te schieten. Dit doen we al voor mensen die moeten rondkomen van een minimuminkomen (bijvoorbeeld een bijstandsuitkering of alleen een WAO-uitkering zonder verdere aanvulling). In die gevallen factureert het beveiligingsbedrijf rechtstreeks aan ons en zorgen wij voor de hele financiële afhandeling.”

‘Dit is een groep slachtoffers die je niet in de kou wilt laten staan’

Zo wordt steeds gekeken in hoeverre de regeling aansluit op de vraag van slachtoffers. De regeling loopt in ieder geval nog door tot 31 december 2018. Als een overval voor of op die datum is gepleegd, komen slachtoffers in aanmerking voor subsidie. Die aanvraag kunnen ze tot uiterlijk 1 juli 2019 indienen. Het is volgens Kalter een bewuste keuze geweest om slachtoffers deze lange periode te gunnen. “Sommige slachtoffers willen dezelfde dag nog een nieuw slot op de deur of camerabewaking, maar meestal heeft men tijd nodig om eerst tot rust te komen. Als het slachtoffer goed op een rijtje heeft welke maatregelen hij wil nemen en zich goed heeft laten adviseren, kan hij ook na een tijdje nog bij ons terecht voor ondersteuning. Want dit is een groep slachtoffers die je als overheid niet in de kou wilt laten staan.”